

ЗАМАН

Газета издаётся на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: gazeta.zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИЯ

«АЛГЪА ТАУКЕЛ АТЛАМАЙ, БУСАГЪАТДАГЪЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАГЪА КЕЧМЕЙ ЖАРАРЫКЪ ТЮЙЮЛДЮ»

РФ-ни Президенти Владимир Путин кесини кезиуло 14-чю пресс-конференциясын бардырганды. Анга бир да болмагъанча кеп журналист къатышханды – битеу да 1702 (былтыр а-1600).

Аны энчилиги недеди дегенде, регионланы басма органдарыны келечилерини башха жылладан эсе кеп эдиле. Къырал башчы бла тубешу баргъан 3 сагъат бла 43 минутну ичинде анга соруула берирге 53 журналист жетишгенди, аладан тогузусу тыш къараллыла болгандыла.

өлчөми 2017 жылда 13677 сом болгъан эсе, быйылны ахырына 14163 сомгъа жетерикди.

Экономиканы юсюнден

Андан сора Президент соруулагъа жууула берирге кечгенди. Биринчиси миллет проектлени юсюнден эди. Владимир Путин, экономиканы шендоюго болумуна багъа биче, демографияны, саурукъ сакълауну, культураны, экологияны, россиялини жашаулары бла байламлы башха магъаналы бөлүмлени айнытууну бютюк къыйматлы амаллары керек болгъанларын анылатханды. «Мен кеп кере айтханма, энтта

да къатларгъа сюеме: бизге алгъа улуу атлам этерге керекди. Жангы технологиялагъа кечмей жарарыкъ туююлдо. Ансыз къыралны келир заманы болмазлыгы баймды. Биз анга тюсюнюрге керекбиз. Битеу болгъан кючюбюзню жыйышдырып, аны айныуу баш жолларына бурургъа керекбиз», - дегенди Президент. Къырал башчы 12 миллет проектге 20 триллион сом бөлүнюрюгюн билдиргенди эмда ала жетишмели толтурулукъларына ишекли болмагъанын да айтханды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Озгъан жылны итоглары

Владимир Путин, хар замандача, сёзон жылны баш эсеплерин туура этиуден башлагъанды. Тогуз айны ичинде битеуло ич продукт (ВВП) 1,7 процентте ёсгенди. Промышленность производството терк атламла бла айныгъанды: 2017 жылда аны ёсюму 2,1 процент болгъан эсе, быйыл январь - октябрь айлада - 2,9 процент. Баш капиталгъа инвестицияла 4,1 процентте кеп салынгандыла. Ишсизлени саны азайгъанды, алтын-валюта резервле уа кобейгендиле. Пенсияны орталыкъ

Жангы бийиклик

Былай конкурсланы мындан ары да бардырырга кереклисин айтханды

«Жангы бийиклик» кадр конкурсну ахыргы эришиулерине 119 адам ётгенди. Эки кюнню ичинде ала Нальчикде Музыка театрыны мекямында конференциягъа къатышып, оноула къыгъара, башчылыкъ эте къалай билгенлерин кёргозтедиле.

Конкурсну заочный бөлүмюне уа 2,8 минг адам чыкыгъанларын эсерттирге сюебиз. Аладан тестлени сорууларына тюз жууаплары 204-лен бергендиле. Алай конкурсну жорукъларына тийишлиликде алагъа билмилерин жангыдан очный халда да кёргозторге тюшгенди. Анга 191 конкурсант къатышып, ахыргы эришиулеге 119 адам чыкыгъанды.

Финалны ачылыуна аталгъан къууанчлы жыйылыуыгъа уа КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **Казбек Коков** да къатышханды. Ол кадр конкурсха эс бургъанлагъа барысына да ыразылыгъын айтып, ахыргы эришиулеге чыкыгъанлагъа хорлам тежегенди. «Бу иш фахмулу, хунерли, республиканы айнытыуыгъа бурулгъан магъаналы жумушланы тамамлаулыкъ инсанларыбызны ачыкълар мурат бла къаралгъанды. Анга он мингден асмам адам къатышханлары бизни оноубузну тюзлюгюне шагъатлыкъ этеди. Ол а барыбыз да бир

КАДРОВЫЙ КОНКУРС КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ «НОВАЯ ВЫСОТА»

болсакъ, жамауат саулай бириксе, не къыйын ишлени да толтурулукъларыбызгъа, Къабарты-Малкъарны айныуу жолуна чыгъараллыкъларыбызгъа ышандырады», - деп чертгенди ол.

Казбек Валерьевич конкурсантланы асламы 35 жылгъа дери жаш адамла, жартысы тенгли бири тиширыула болгъанларын билдиргенди. Аны айтханына кёре, сынаулары чеклеринде жандаурулукъ иш да толтурулукълары. ««Жангы бийикликке» къатышханла ата-ана жылыусуз, ёксюз къалгъан сабийле бла ишлерикдиле эмда бюгюнден башлап жамауатха хайыр келтирикдиле», - деп къошханды республиканы оноучусу.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Тубешу

Энди да жууаплы борчларын тийишли толтурулукъларына ийнанганын чертгенди

КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **Казбек Коков** орта кюн РФ-ни Федерал къоркъуусулукъ службасыны КъМР-де Управлениясыны ишчилери эм ветеранлары бла тубешип, ала ны профессионал байрамлары бла алгышлагъанды. Республиканы оноучусу къор-

Быйыл Управление кючэм право низамны сакълаучу структурала бла бирге тышындан келген эм кесибизде болгъан къоркъуу-ланы жокъ этиу жаны бла уллу иш тамамлагъандыла. РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениясында къуллукъ этгенле мындан ары да алларында тургъан борчланы бийик даражада

къуусулукъ органданы тарыхы Ата журтубузну айныуу бла байламлы болгъанын белгилегенди. Къыралыбызны жашауну хар бөлүмюнде не къыйын заманлада да органдала къуллукъ этгенле аны сөйирлерин сакълагъанларын чертгенди Казбек Валерьевич.

- Бюгюн да сиз профессионал борчугъузну бийик даражада толтурасыз. РФ-ни ФСБ-сыны КъМР-де Управлениясыны къуллукълары республикада тынчылыкъны, мамырлыкъны, социальный-политика ышангылылыкъны сакълауыгъа бурулгъан ишге бийик багъа беребиз.

толтурулукъларына ишеклигим жокъду, - дегенди Казбек Коков.

Ол Управленияны келечилерине батырлыкълары, ишлерин бийик даражада толтургъанлары, Къабарты-Малкъарны къоркъуусулукъун жалчытханлары ючюн ыразылыгъын айтханды эмда алагъа мындан ары да жетишимле, насып, къолайлыкъ тежегенди. Ол борчларын толтургъан кезиуде жетишимле болдурганлагъа къырал сауыгъала да бергенди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоосуна пресс-службасы.

Жазылыу-2019

Заман аз къалгъанды

Хурметли жамауат!
Сиз алыкъа ана тилибизде чыкыгъан газетге жазыламмай тура эсегиз, бир амал табыгъыз да, бу магъаналы жумушну тамамларгъа кзорешигиз. Жангы жылда да биз сизни бла тубешип турурбуз деп ышанабыз!

Бизни индексбиз - 51532

«АЛҒА ТАУКЕЛ АТЛАМАЙ, БУСАҒАТДАҒЫ ТЕХНОЛОГИЯЛАҒА КЕЧМЕЙ ЖАРАРЫК ТҮЙЮЛДЮ»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Урушну юсюнден
Ядерный урушну юсюнден сорууга жууаплай, Путин аллай кыоркыууну битеу дуняда да сансыз этерге, башын жабарга кыорешеникке, ол барды дегенди. «Сауатлы чыгарыууга чек салыууну халкыла аралы системасы оюла турганын кёрюп турабыз да. АБШ хауда кыорууланууну юсюнден (ПРО) келишимден чыккындан сора, бизге сауатлыбызны жангыртырга, игилендирге тюшгенди. Артда кычырып турмасына биз бийлик этерге сюебиз деп. Ол туйюлдю кыйгыбыз, биз тенгликни сакларга, кеси кыоркыу-

сузлугубузу жалчытырга итинибиз», - дегенди ол.

Украинаны юсюнден
Украинадан журналист Россейде баша президент болса, ол заманда эки кыралны арасында хал игиленирди деген оюмун билдиргенди. Путин анга былай жууаплаганды: «Иш кырал башчыда туйюлдю, адамлага ол не кезден кыраганындады. Биз Украина битеу жеринде, ол санда Донбасса да, мамырлык, ырахатлык болурун, ала жашнарларын сюебиз. Бизге ол керекди, нек дегенде Украина бла сатыу-алуубуз, экономика байламлыкларыбыз кюч ала барадыла. Алай Киевде Россейни, оруслуны

кёрюп болмаган, ёз халкына талпыкыны аныламаган кыулдукчула олтурганлары кылар, ырахатлык боллук туйюлдю».

Кырал оючулану юслеринден
Бир-бир кырал кыулдукчуланы акылсыз сөлешгенлери, оюу этиу амалын тюрлендирирге кереклисини юсюнден сорууга жууаплай, кырал башчы бир-бирлеге кырап, саулай системаны аманларга жарарык туйюлдю, дегенди.

- Бизде ёмюрледен бери да былай айтылып келеди: патчах игиди, алай аны тегерегиндегиле уа уручула бла тоначуладыла. Болсада иш бармай эсе,

барысы да терсдиле, - дегенди Владимир Путин. — Кыулдукчуланы юслеринден айтханда уа, аланы араларында айтханларын-кылаганларын билмегенле, кыулдукчула анга тийишли болмай турганлай тюшгенле, акылсыз сөлешгенле да бардыла.

Бу сферада халны игилендирир ючюн, кырал башчы оюм этгенден, юч атам этерге керекди: кырал контрольну системасын кыйтаргырга, жамуат контрольну ючлендирирге эмда регионлада жалынчаксыз басма органлага себеплик этерге.

Кесини юсюнден
Журналистле президентни кесини юсюнден да сормай

кыюймагандыла. Аладан бири аны саулуугу не халда болганын билдирге сюгенди. «Ёллок туйюлме, бир да сакламагыз», - деп кюлгенди Путин.

Къачан къатын аласыз, деген соруу да кырал башчыны, башхаланы да кюлдортенди. «Керемесе аны, кеси юйдегиле да, мени да ызындан тартырга сюеди. Хо, алай окуна болсун. Тюз акыллы адамча мен алай этерге керек боллук болурма, эштада» - деп ышарганды Владимир Путин.

ТЕКУЛАНЫ Хауа
хазырлаганды.

Быллай конкурсланы мындан ары да бардырырга кереклисин айтханды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Сёзюно ахырында ол кадр эришулуни кыраган «Россей – онглары кыралыды» коммерциялы болмаган организацияга конкурс бийик даражада бардырылганы, ачыктык жалчытылыннганы ючюн ыразылыгын билдиргенди.

Жыйылууда эришуле къалай барганларын тинтен советни башчысы республиканы Жамуат палатасыны башчы-

сыны орунбасары **Людмила Федченко** да сөлешгенди. Ол а быллай жумуш республикада биринчи кере кыралганын, ол жаш адамлага кеслерини фахмуларын ачыкларга онг бергини, ала тууган журтларына керек болганына ий-нандырганын белгилегенди.

Людмила Михайловна сынаулы кезиунде тарыгыула болганларын, апелляция комиссия аланы барысын да тинтип, тийишли оноула чыгы-

арганын да билдиргенди.

Ызы бла Казбек Коков журналистлени сорууларына жууапла бере, келир жыл да быллай жумушну кыраганга белгиленнгенин чертгенди. Аны айтханына кере, фахмулу, оноула чыгарырга хунерлери болганына ачыкларга жаны бла сынау жыйылганды эмда аны андан ары да жашауда хайырлангырга керекди. «Биз адамларыбызга кеслерини билимлерин кёрюютюрге

амалла кыраганга борчлубуз. Быллай эришулуни мындан ары да бардырырга керекди. Алай бла инсанларбызны кырал эм муниципал власть органлада, бизнесде, баша сфералада кеслерине жер табарга онглары боллукду», - деп чертгенди ол.

Хорлаганланы атлары уа бюгон - 22 декабрьде - белгиле боллукдула.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ПАРЛАМЕНТ

Бюджетни файдалары кёбейтилгенди, кырал ёнкючню телерге ахча салыннганды

КъМР-ни Парламентини кюз арты сессияда ахыргы жыйылуунда депутатла келир жылы бюджетине тюзетиуле кийирип, аны экинчи окулууда къабил кёргендиле, дагыда быйылы баш финанс документи къалай толтурулганын юсюнден Правительствону отчётуна тынгылагандыла. Битеу да бирге уа ол кюн жыйырмадан аслам соруу сюзюлгенди. Кенгешини спикер **Татьяна Егорова** бардырганды.

Биринчиден, кадр соруулага кыралганды. Парламентарийле Елена Кулешни бла **Чыпычыкылы Фатиманы** Прохладный эм Нальчик суд районлары 5-чи эм 10-чу номерли участкаларыны жарашдырыуучу судьяларына тийишли кёргендиле. Дагыда **Ирина Мишкова** КъМР-ни Контроль-эспелюк палатасыны аудиторна салыннганды.

Ызы бла депутатла повесткага кёчгендиле. Кенгешде финансла бла байламлы законланы уллу бёлюму сюзюлгенди айтырчанды. Ол санда 2019 жылда эмда 2020-2021 план кезиуде баш финанс документ экинчи эм ахыргы окулууда тинтилгенди.

Финансла министрни кыулугун толтурган **Елена Лисун** белгиле этген шартлага кере, аны файдалары 2019 жылда 3 миллиард 147 миллион, 2020 жылда - 2 миллиард 499 миллион, 2021 жылда уа 1 миллиард 945 миллион сомгга кёбейтилгенди.

Дагыда 2019 жылда федерал трансфертле 4 миллиард 136 миллион сомгга ёсдюрюлген-

диле, алай бла аланы ёлчеми 9 миллиард 465 миллион сомгга жетгенди. Аны чеклеринде тамамланлыктык жумушлагга республика кесини юлюшюн да къошарыкъды - 414 миллион сом.

Документте баша тюзетиуле да этилгендиле. Аланы барысын да бирге тергесек, 2019 жылда республиканы бюджетини файдалары 34 миллиард 207 миллион, кыранчалары уа 34 миллиард 174 миллион сомдан аслам боллукдула. Келир юч жылны ичинде республиканы кырал борчун аз-аздан кетере барырга белгиленеди, анга ахча да салыннганды.

Докладны сюзе, Татьяна Егорова бюджет сферада ишлегенлинин айлыклары ёсдюрюрге ахча бармыды деп сорганды. Елена Лисуну айтханына кере, хакыны фонду кёбейтилгенди, резервде 490 миллион сом барды.

Бюджет, налогла эм финансла жаны бла комитетни башчысыны орунбасары **Сафарби Маремуквну** билдиргенине кере, законну проектине биринчи окулуудан сора 17 тюзетиуле бла эгертиу этилгенди. Алада хакысыз юридический болушук берген бюрончу кыраууну, льготалы дарманла бла жалчытыууну, Перинатал арага тийишли техника беруино эм баша жумушланы юслеринден айтылады.

Депутатла быйылыны бюджетине тюзетиулеге да кырагандыла. Елена Лисуну айтханына кере, ала федерал бюджеттен берилген трансфертлени ёлчеми

тюзетилгени бла байламлыдыла.

Ызы бла жылны аллындан жери озган тогуз айны ичинде республикалы бюджет къалай толтурулганын юсюнден Правительствону отчёт этгенди. Аны бла да Елена Лисун шагыйрей этгенди. Аны айтханына кере, тогуз айны ичинде файдала 21 миллиард 743 миллион, кыранчла уа 20 миллиард 173 миллион сомгга жетгендиле.

Алай бла ол 1,5 миллиард сом профицит бла толтурулганды. Бу ахча уа кырал борчуну телерге берилликти. 1 октябрыны шартларына кере, ол 10 миллиард 246 миллион сомгга жетеди. Баш финанс документтени сюзе, спикерни орунбасары **Михаил Афашагов** 2014 жылдан бери аны файдалары жылдан-жылга ёсдюрюлгенлерин, Правительство федерал власть органла бла хайыргы байламлыкъла кыраганын чертгенди.

Жыйылууда Борчлукхалда медицина страхованияны КъМР-де жер-жерли фондуну 2019 жылда эм 2020-2021 план кезиуде бюджетте экинчи эм ахыргы окулууда къабил этилгенди. Аны башчысы **Зурият Бажноква** ахча къаллай жумушлагга кыратылыгыны юсюнден тынгылы билдиргенди.

Дагыда «КъМР-де тау-лыжа туризмни айнытууну юсюнден» республикалы законга тюзетиулеге кыралганды. Ала бу жаны бла инфраструктураны айнытууга бурулдула. «КъМР-де кёп къатлы юйледе жашаганла

бирге хайырланган мюлкю тынгылы жангыртууну кыраууну юсюнден» законга да тюрленуле кийирилгендиле. Алада сёз жангыртуу жумушланы тамамларыкъ фондланы кыраууну юсюнден барады. Депутатла келир жыл жай сессияда толтурулук ишлени планына да кырагандыла.

Кенгешге КъМР-ни Правительство суну башчысыны биринчи орунбасары **Мурат Керефов** да къатышханды. Ол а депутатла толтуруучу власть органла бла бирге ишлегенлери ючюн ыразылыгын айтханды. «Бизге кыйыш, жууаплы соруулары тамамларга тюшеди. Алай аланы толтурганда сизни жаныгыздан болушук этилгени бек кёлдендиреди», дегенди ол.

Татьяна Егорова да, сёзге къошула, Правительствога ыразылыгын билдиргенди. «Даулашырга тюше эсе да, биз бир тилни табабыз. Аны да ангыларчады - бизни борчубуз бирди - халкыбызны ырахатты жашауну жалчытыу, республиканы терк айнытыу», - дегенди ол.

Жыйылганы Жангы жылны байрамы бла алгышлай, спикер депутатланы кыйын жашау болумга тюшген сабийлини, Улуу Ата журт урушну ветеранларын унутмазга, аланы жокыларга чакырганды.

Тёреде болуучусуца, сессия Россейни эмда Къабарты-Малкъарны гимнлерин согууу бла башалганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Къабарты-Малкъар Республиканы Жамуат палатасыны биринчи пленар жыйылууну юсюнден
Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны УКАЗЫ

«Къабарты-Малкъар Республиканы Жамуат палатасыны юсюнден» Къабарты-Малкъар Республиканы 2009 жылда 8 июньда чыгарылган 26-РЗ номерли Законуну 10-чу статьясыны 2-чи кесегине тийишлиликте **бегим этеме:**

1. Къабарты-Малкъар Республиканы Жамуат палатасыны жангы къауумуну биринчи пленар жыйылууну 2018 жылда 25 декабрьде 11.00 сагъатда бардырырга.

2. Бу Указ басмаланган кунден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны кыулугун болжаллы халда толтурган К. КОКОВ
Нальчик шахар,
2018 жыл 19 декабрь,
№200-УГ

Оноу

Эл мюлкзе — Къошакъ ырыскы

Былтыр «Алтын кюз арты» деген 20-чы россейли агропромышленностю кёрмючню кезиунде эл мюлк министр **Дмитрий Патрушеви** бла КъМР-ни Башчысыны кыулугун болжаллы халда толтурган **Казбек Коквону** араларында сөлешиле кере РФ-ни Эл мюлк министрствосу Къабарты-Малкъарга эл мюлк товарла чыгарыуучулары кыранчаларыны бир кесегин кыйтарууга къошакъ ахча белгенди.

Битеу да федерал бюджеттен 546,7 миллион сом берилликти. Аны, келишимге кере, эл мюлк жерлени сугъаруу, битимчиликни айнытуу жаны бла мадарлага кыратырга белгиленеди.

Бюгонлюкде ол кырал болушукну алыр ючюн керек болган документтени жарашдыруу бошала турады. Бериллик ахча регионун эл мюлкде ишлегенлерине быйыл 26 декабрьде дерри юлешиниркиди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительство суну пресс-службасы.

ПРАВИТЕЛЬСТВО

Хакъсыз медицина болушлукъ берүү жаны бла программаны къабыл кёргендиле

Къабарты-Малкъарны Правительствосуну тюнениги кенгешинде отуздан артыкъ ведомстволу проектлеге къаралганды эмда бегимлеча къабыл этилгенди. Жыйылыну Правительствону башчысы Мусукланы Алий бардырганды, аны ишине министрстволаны, ведомстволаны эмда жержерли администрацияланы таматарлары къатышхандыла.

Республиканы гражданына хакъсыз медицина болушлукъ берүү жаны бла программа келир эмда андан сора эки жылны ичинде къалай тамамланарыгын, анга неллай бир сом къоратылыгын КъМР-ни саулыкъ сакълау министри **Марат Хубиев** билдиргенди. Алай бла жангы жылда сакънылган жумушлагъа баштеу да 10,61 миллиард сом къоратылыкъды. Ол санда республиканы бюджетинден 1,72 миллиард жиберилдикти, къалганы уа – борчул халда медицина страховани этген фонддан. Бу ахчаны адам башына бөлсө, аны ёлчөми 13794 сом болады.

Марат Хубиев айтханнга кёре, келир жылны программасыны дефицити 2,1 процентте азайганды, алай дагыда энта да толусунлай кетмей ол кезиуге 1,29 миллиард сом болганды. Дагыда медицина болушлукъ берүүнү мардасы федерал нормативлеге келтирилгенди,

кеси да жаланда паллиативный болушлукъну санамай. Аны сылтау анга сурам бек аз болганы бла байламды, дегенди ол. Саулай алып айтханда, программага 78 медицина организация къатышды, ол санда 52 – къырал учреждениладыла.

Республиканы экономиканы айнытуу министри **Рахайланы Борис** айтханнга кёре, Кемеров областыны губернатору **Сергей Цивилёв** Къабарты-Малкъар бла илму-техника, сатыу-алуу – экономика, культура эм башха сфералада байламлыкъла жюрютюрге сыйгенин билдиргенди. Анга кёре, КъМР-ни Правительствосу бла ол регионну администрациясыны арасында тийишли келишим этилди. Дагыда, министр айтханнга кёре, гитче

эмда орта предпринимательствону айнытуу жаны бла Федерал корпорация бла къошакъ халда келишим къуаргъа оноу этилгенди.

Кенгеше зоюуге чыгъарылган проектленден биринде къурулуш эмда жол мюлк министр **Вячеслав Куниев** республиканы жол фондун къурауу эм андан къоранчла этиуну жорукъларын туура этгенди эмда муниципалитетлени тийишли фондларын онгурууу юсюнден къысха айтханды. Сёз мында 110 муниципалитетте субсидияла берүүнү юсюнден барады. Аны орта ёлчөми 2,2 миллион сомду.

РФ-ни Президентини «Конкуренцияны айнытуу жаны бла къырал политиканы магъаналы кесеклерини юсюнден» деген

буйругъуна тийишлиликде КъМР-ни Жер эм ырысы бла байламлы халла министрствосуну ишинде, аны бойсунууда болган рыноклада конкуренцияны клендириуге кёз-къулакъ болурча борч салынады. Аны юсюнден министрствону башчысы **Тимур Ошхунов** айтханды. Бу эмда башха сылтаула бла дагыда талай министрстволаны бла ведомстволаны ишлерине эмда къырал программалагъа тюрлениле синдирилгенди.

Эл мюлк товарла чыгъаруучу гитче мюлклеге, ала банклада неда кооперативледе алган кредитлени бла займлары процент төлеулери бир кесегин республиканы бюджетинден субсидия бла жабаргъа боллугъун эм аны бла байламлы жорукъланы Правительствону башчысыны биринчи орунбасары – эл мюлк министр **Сергей Говоров** туура этгенди.

Жыйылыуда дагыда агъач мюлкнү айнытуу жаны бла къырал программага тюрлениле синдириуну, къыйын табиғат болумланы юсюнден адамлагъа билдириуну, республиканы иелигинден Терт шахарга топ ойнарча майданын ёждюрюкнү, бюджет эсеплеуну бардырыча программала сатып алыуну юсюнден да айтылганды.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Жыйылыу

Бу кюнде республикада журналистиканы ветеранларын хурметлеуге аталган жыйылыу ётгенди. Ол къууанчлы ишине КъМР-ни Журналистлерини союзу Россейни аллай чыгъармачы биригиуноню 100-жыллыгыны чеклеринде бардырганды.

Ары чакъырылганда кёпле урууну жолларын район газетледе башлагъандыла, ызы бла республикалы асламлы информация орган-

ишлери жаны бла комитетини председатели **Борис Паштов**, урууну ветеранларын шахар советини башчысы полковник **Абдулаланы Мустафа** эм малкъар театры актрисасы **Къулиланы Элизат** да къатышхандыла.

Тюбешиуну КъМР-ни Журналистлерини союзуна преленини таматасыны къуллугун толтурган **Шауаланы Разият** дунияларын алышхан журналистлени эсгерууден

Ветеранлагъа – махтау, саугъала, аланы жолунда барыргъа итингенлеге – насийхат сёзле

лада ишленгенди. Аланы араларында таулу халкъны келечилери аслам болганы бек къууандырады. Теммоланы **Мухадинни**, **Гуртуланы Салихни**, **Тёппеланы Азретни**, **Ахматланы Мариямны**, **Алпайланы Жаухарны**, **Мечиланы Хадисни**, **Шахмырзаланы Алексейни** таныматган хазна адам болмаз. Бююнлюкде ала барысы да пенсиядадыла.

Болсада республиканы жашауунда бек жарысхан неда къууандыргъан ишлени юслеринден энчи оюмларын жаматуха бююнлюкде да туура этгенлей турадыла. Сёзну усталары ол кюн бир бирлерин кёргенлерине ыразы эдиле.

Жыйылыуа КъМР-ни Парламентини **Культура, граждан обществовону институтларын** айнытуу эм асламлы информация органлары

башларгъа чакъырганды. Улуу, гитче да, ёрге къобул, бир минут шох тургъандыла. Ызы бла ол Россейни басмада ишленгенли бирикмесини къуралууну юсюнден къысха билдируу этгенди.

Жыйылыуа жаш фахмула да чакъырылган эдиле. Аланы бир къаууму «Кюн шахар» сабий чыгъармачылыкъ академияны «Свеча» деген клубуна жюрюйдюле. Бу сабиле да сёзге устакдыла. Ала да, журналистле, келерини сезимлерин къагъытха тюрююрге ёчдюле. Клубну келечиси **Павел Айбазов** ветеранлагъа кесини **Евгений Евтушенко** бла тюбешиуден сора туугъан оюмларын туура этгенди. Фахмулу жашчыкъ кесини къысха хапарын бошагъандан сора жыйылгъанла аны къызыу къарсла бла

ашыргъандыла.

Андан сора журналистлеге ыспас этип **Абдулаланы Мустафа** сёлешгенди.

- Сиз не заманда да жашауну бетлерин ачыкъларгъа, игини, аманны да юслеринден ачыкъ жазаргъа кирешгенсиз. Ызыгъыздан келген төлюе да, мени оюмуна кёре, бек фахмуладыла. Ветеран организацияла сизни бла байламлыкъ жюрютгенлей турадыла.

Алгъаракъда поэт эм журналист **Гуртуланы Салих** бизге 200-ге жууукъ китапны саугъа этгенди. Биз анга бек ырызбыз. Конкурсла, эришюле бардырсакъ, хорлагъанлагъа аланы саугъалайбыз. Жаш төлю китап окуса бек сюеме. Компьютерден угъай, китапны, газетни къолгъа алып окугъаннга жетген не барды?- дегенди ол.

Борис Паштов а республикалы журналистика къачан да бийик даражада болганын чертгенди.

- Мени эсимдеди, журналист бир жарсыуну кётюрсе, анга таматала сз бёлмей къыймай эдиле. Сора ызы бла болумну ачыкъларгъа, эбине жетдириге ашыгъа эдиле. Журналист сёзну кючю не заманда да уллуду. Кесамат-

чылыкъ да болганды басмада. Аллай энчи органла да бар эдиле. Аны айтханым, журналистика бир заманда да кесини магъанасын тас этерик тюрюйдю, - дегенди **Борис Султанович**.

Ызы бла ветеранлары саугъала болганды. Ол жумушну **Шауаланы Разият** бла **Борис Паштов** тамамлагъандыла. Ала «Правда» газетни 100-жыллыгына деген майдал бла бир къауум ветеранны белгилегенди. «Заман» газетде 50 жылдан аслам ишлеген **Теммоланы Мухадин**, поэт эм журналист **Гуртуланы Салих** да саугъаланганланы санында эдиле.

Тюбешиуну ахырында къаламны энди къолгъа ала башлагъанла бла танышыу болганды. Журналистлени союзу къуарган «Акулы пера» школну быыйл бла 6-чы къауум бошайды. Анда айырмалыла бла жыйылгъанланы бу ишни бардыргъан белгили журналист **Татьяна Ульянова** танышдыргъанды. Ызы бла жашлагъа бла къызлагъа окъууларын бошагъанларын юсюнден сертификатланы бла сыйлы китапаны «КБР-Медиа» холдингни атындан **Хопаланы Тамирлан** бергенди.

ТАППАСХАНЛАНЫ Аминат.
Суратланы ХОПАЛАНЫ Марзият алганды.

Магарла

Къоркъуусузлукъну жалчыта

Тырныаузда **Гирхожан сууда** ырхы ызы тап халга келтириу жаны бла ишле бошалгъандыла. Энди ол тийре къоркъуусуз болурча этилгенди, деп билдиргенди журналистлеге КъМР-ни Правительствосуну Председатели орунбасары - инфраструктура эм цифралы айныуну министри, къыйын болумланы кетериу эм от тышюуден сакълау жаны бла комиссияны таматасы **Владимир Болотоков**.

Эсге сала айтсакъ, былтыр **Тырныаузда** бла **Элбрус** талай керуе ырхы тышгенди. Аны хатасындан юч адам ажымлы ёлгенди, курорт таба

барган газ ыз юзюлгенди, машина жолну да бир-бир жерлери жукъгъа жарамазча болгъандыла.

Быйыл къырал бюджетден ырхы ызы тазалауа 91,6 миллион сом бёлюнгенди. Экспертле айтханнга кёре, **Гирхожан суу Шимал Кавказда** бу жаны бла эм къоркъуулугъа саналады. Ол себепден мында къутхаруучула халны дайым тингенлей, билгенлей турадыла.

- Жыл сайын бу тийреледе дежурство бардырабыз. Баш борчлары биздан бири - къоркзуу чыкъса, заманында адамлагъа билдиригеди, - дейди Россейни МЧС-ини КъМР-де **Баш управленийсыны таматасы Михаил Надежин**.

Информагентстволаны материалларына кёре.

ЭСДЕ ТУТУУ

ФАХМУЛУ АЛИМ, УСТА ПЕДАГОГ, ОГЪУРЛУ ИНСАН

Тынчлыксыз
сабийлик

Ибрагим Гирхожанда тууганды. Ата эли Былым болганды. Уллу Ата журт уруш башланганда, атасы фронтха кетип, анда кыты баргъан кызауатда душманга тузакъга тыюп, андан кычкырдан сора да мында он жылга сюдлюк болуп, юйор бек кыйналганды. Ызы бла сюрюн ачыу да жетгенди.

Ахматлары Кыргызстанда Кант районну Жарбаш Элине тыюгенди. Анасы Эзеланы Сапуу төрт сабийни жанларын саклар ючюн арымай-талмай кюрешгенди: кюндюз колхоз бахчалада тыюле, кече кюл иш бла. Сабийлени кичиси, жангы жерни хауасы, сууу жарашмай, дунясын алышхан эди. Таматалары Ибрагим, Мажит, Магомет а, онг чыкыганлай, онбеш километр узаклыкда орналган школга жюригенди. Окъугандыла, юй жумушха кырагандыла, аналарыны тактыр жашауун гитче кыуанчыкыла бла жа-

Халкыла аралы Тюрк академияны академиги, белгили тюрколог, КМР-ни илмусуну сыйлы кыулукъчусу, филология илмуланы доктору, профессор, Ахматланы Хашимни жашы Ибрагим отуз жылдан артык заманны Къабарты-Малкъар кырал университетде студентлени окъутуп турганды. Ол эки жюзге жууук илму ишни авторду.

Бу кюнде журметли устазыбызга 80 жыл толлукъ эди. Жарсыуга, ол дунясын алышханлы жыйырмадан атлаганды.

культурасын, адабиятын, не тюрлю рухий байлыгын да тыюле, кече кюл иш бла. Жангыртыхандыла, аяк юсюне этгенди, аладан аламанат кырулушчула, инженерле, врачла, эл мюлк ишчиле эм башха хунерли устала болгандыла. Жаланда Ахмат улу окъуган курсну, элли адамны алсанг окъуна илмуланы докторлары, кандидатлары, белгили журналистле, жазычула, сыйлы устазла чыкыгандыла. Кыйсы да – юлгю алырча адам.

заманны юсюнден хапар айта, Ибрагим устазыны: «Миллетни миллет этген аны тилиди», – деп дайым кыайтарып туруучусун бизге да кеп кере эсертгенди.

Олак тышлы, алтын жазыулу китап 1966 жылда чыкыганды. Биз да, 70-80-чи жылланы студентлери, аны бла окъуганбыз. Анда синтаксис бёлюм саулай да Ибрагимникиди. Алай бла башланганды таулу жашны тил илмулга жолу. Кеп бармай аны ана тилге жорланган энчи иши да басманланганды.

Илму-излем
институтда

1967 жылда Ибрагимни илму-излем институтда малкъар тилни бёлюмюнде ишлерге чакыргандыла. Жыл чакылы бирге ол «Айтымны баш членлери эм кырачай-малкъар тилде аланы кыралыулары» деген ат бла монография жазганды. Кысыха заманны ичинде Бакуда Азербайджан илмула академиясыны тил билим институтунда кандидат диссертациясын кыоруулаганды. Андан кыайтханлай, аны малкъар тилни бёлюмюне тамата этгенди.

Ахмат улу илму бла кюреширге жаратылганын ангылаган кыйын тыюл эди. Институтну малкъар тил бёлюмю аны башчылыгында, төрт жылны ичинде иги кесек тинтиу иш бардырып, «Кырачай-малкъар тилни грамматикасын» жангыдан жарашдырганды. Ол басмадан 1976 жылда чыкыганды. Тюрк тилли миллетде бу иш бююн да бек уллу жетишимге саналады. Китап орус тилде да чыкыганды.

Алимле ызы бла кырачай-малкъар тилни ангылатма сёзлюгон кырауга киришгенди. Сёзлюк хазырлаган кырал бир кыйын болганын жаланда аны бла кюрешгенге биледиле. Аны кесини энчи системасы барды. Малкъар тилни бёлюмюнде ишленге, бу уллу ишни эте, миллиондан артык карточка жазып жыйгандыла деп эсгердиле.

Кеп тинтиуледен сора, Ибрагим «Кырачай-малкъар тилни ангылатма сёзлюгон жарашдыруу амаллары» деген илму ишин жазганды. Сёзлюк да анга кере жарашдырылганды. Аны басмадан иги кесек жыл озуп чыкыганыны сылтауу башха болур эди.

Ахмат улуну тинтиулерни кепдюле, тынгылыдыла. Тюрк

тилге бла кюрешген алимлени ишлери кирген кыайсы китапны алсанг да кюлунга, анда Ахматланы Ибрагимни атын табарыксы.

Жаш төлюню
юйретю

1974 жылда аны Къабарты-Малкъар кырал университетте чакыргандыла ишлерге. Айхай да, билимми адам керек эди школлада ана тилден бла адабияттан сабийлени окъутурга устазла хазырлаган жерде. Ол анда жыйырма бла төрт жыл ишлегенди. Асламысында кафедраны таматасыны кыулугунда.

Таулу устазланы, журналистлени бир кыауум төлюсю аны кюлунда окъуганбыз. Жумушак ёнлю, кытатапа ауазлы устазыбызны барыбыз да бирча сыйгенбиз десем, ётюрюк болмаз. Ол ышара-ышара кирсе аудиторияга, шумсуз болуп тынгылаганбыз айтханына. Дерсни ангылата келип, чам этучюсю, бир сейир затны эсине тыюрюючу кылыгы, чынты таулу кыилде болуучу сабырлыгы да сыйдюргенди ле бизге аны.

Студент заманыбызда университетни кыатында китап тюкенде «Орус-кырачай-малкъар сёзлюк» сатыла эди. Багысы – бир сом. Ибрагимни айтханы бла барыбыз да, жыйырма беш адам, алганбыз аны. Ол да, Маммеланы Далхат да: «Быллай китапла терк-терк чыкмайдыла. Бу бизге керек боллукъду», – деп юйретгенди ле бизни. Бююн ол сёзлюк бла хайырланганла, аны излегенле

Аны тинте, ол айтханга жангыдан тыююнеме. Устазыбыз биз кеп билирибизни сыйгенди. Билгенин бизден, аспирантларындан да аямаганды. Ана тилни школда окъутууну программасын, школ, башха дерслик, пособияла жазганды, ишлеп турган устазлагыла дерс берип турганды.

Юйор тамата,
насыпшы ата

Бизни бла бир курсда Ибрагимге жууук жетген кызыла, Татчаланы Сакинат бла Шауаланы Жаннет, окъуганлары бла байламы биз аны Пушкин атлы орамда болуучу фатарына бара турганбыз. Юй бийчеси, Шауаланы Харунну кызы Жаухарат, биз анга Жена дечу эдик, бизге не заманда да жарык болганды. Ол «Каббалкпотребсоюзда» ишлегенди. Бир бирни ангылаган юйюрге болуучусула, мамыр шошлук бла жарык кюлюк жарашып жашагандыла ол тар фатарда.

Ол заманда аланы жашчыкылары Расул, Керим, Рустам гитчечикле эдиле. Биз кыаракёз хыпярчыкыла бла ойнар ючюн да жюригенбиз ары. Энди ала жетген кишиле болгандыла. Экинчи школну кыабиргасында алтын майдалла алганла жазылыпдыла. Анда аланы атлары да бардыла. Сабийле художестолу школда да окъугандыла.

Расул – инглиз тилден устаз, экономист, художникки. Америкада жашайды. Аны Нью-Йоркда бир ненча кере сурат кёрмючлери да болганды.

Юйюрю бла.

саргга кюрешгенди.

Ибрагим юйде тамата болганы себепли, кичи кыарындашчыкларын кыанат тыюне жыйып, аланы кылыкы, хунерге юйретгенди. Анасына болуша, чюгюндюр бахчада таматаладан артык кыалмай ишлегенди, курай жыйганды.

Аны төлюсю тындырган жумушладан кыачмаганды. Окмууда жетишимлери бла да кыуандырганды. Дуняда неден да бек ол режиссёр болуп, кино алдырырга сюе эди. Алай аны умуту толурга буюрулмады.

Окъуу, ишлеп
башлау

Халкыбыз сюрюнден юйюне кыайтханлай, Ибрагим Къабарты-Малкъар кырал университетни малкъар тил бла адабият бёлюмюне киргенди. Кыргызыз, кызах школлада дерс алган төлю ана тиллерине жангыдан юйрене, аны татыуун бютонда бек ангылай, багыалай, кыдалып окъугандыла. Тюше дери университетде, тыштен сора – библиотекада ашыргандыла кюнлерин. Устазыбыз бизни, студентлерин, арта кеси да алай юйретген эди.

Ибрагимни тенгшилерине «алтын төлю» дейдиле. Ол бек кертиди – ала халкыбызны

Ибрагим жазып студент жылларында башлаганды. Аны очерктери, хапарлары, статьялары да «Коммунизмге жол» газетде, «Шуёхлукъ» альманахда басмалана, радио бла бериле тургандыла. «Боранда» деген хапарла китабы уа басмадан 1966 жылда чыкыганды. Ары дери, тюз да университетни бошаганлай Ахмат улуну ишлерге газетге чакырадыла. Усталыгын кёргенлей а республиканы телевидение эм радио комитетине кел деп тилейдиле. Ол анда редактор болуп турганды. Тынгылаучула устазыбызны жумушак ауазын, ана тилде ариу сёлешенин да бек жаратханларына не сёз.

Илмулга талшыныу

Студент заманында окмуна ол малкъар тилни грамматикасына энчи эс бурганды. Анга атап, бир ненча илму иш да жазганды. Аны эсге алып, «Кырачай-малкъар тилни грамматикасын» хазырларга дегенде, аны биргесине окъуган бир кыауум негерин да ары соавторла этип алгандыла.

Устазы Алийланы Умар, ол да белгили тюрколог, кесини тыюнеги студентлеринден илму иш бла кюреширкени кеси айырганды. Ол заууклу

Олтурганла: Ахматланы Ибрагим, Шахмырзаланы Саид, Занкишиланы Лиза; сөөлгенле: Зумакулланы Владимир, Жабелланы Люба, Гузеланы Жамал.

да кепдюле. Мен а хар кюлуа алганым сайын эсге тыююреме огъурлу устазларым.

Ана тилибизни эрттегилигин, аны терен тамырлары болганын да биз Ахмат улудан бла Аппайланы Аскерден билгенбиз. Аны сыйлы кёрюрге да юйренгенбиз.

Бююн «Кодекс Куманикус» атлы сёзлюкню окъуй, устазымы ауазын жангыдан эшитеме. 1303 жылда жазылган, 1362 жылда италиялы поэт Петрарка Венецияда дин араны библиотекасына сауга этген китап бизни ана тилибизни ёнюн, магыанасын саклайды.

Кыарындашы Керим да андады. Ол Москвада кырал университетни кибернетика экономика бёлюмюнде, эм аспирантурасында да окъуганды. Нью-Йоркку администрациясында ишлейди.

Рустам а экономист, юрист билим да алганды. Нальчикде энчи фирмада урунады. Аны кызычыгы бла жашчыгы ынналарыны кыуандыдыла. Ма аллай ариу ыз кыойганды жер юсюнде, аны таныгандыны жюриклеринде да Ахматланы Хашимни жашы Ибрагим.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Фестиваль

Къууанчы шүёхларында таба

Нальчикде Къырал концерт залда чекленген онглары болган адамланы чыгармачылыкларыны «Мен насыпны шүёхларымда табама» деген төрели фестивалы өтгенди. Анга келгенлеге клоунла бла жомакъланы жигитлери жарык тюбегендиле, сабиле ариу жасалган назы терекни къатында ала бла суратха

къууанып тюшгендиле. Фойеде уа фестивалыга къатышханланы ишлеринден кермюч къуралганды, анда дарий журунладан, минчакъладан этилген гюл къысымла, юйле, суула, терекле суратланадыла.

Концерт а «Мы дети твои, Россия» деген жыр бла башланганды. Аны Биттуулары Дарьяна ариу

айтханды. «Нальцук» югюлю ансамблыге да жыйылганла къызыу къарсла бла тюбегендиле, гитче сабийлени уста төспегенлери къараучуланы келлерине жетгенди.

Фестивалыга жыйылганланы сакъатлыклары болганлыкыга, жарык келлюклерин белгилерге керекди. Ала кеслерини хунерликлери, огурулулукыга ийнанылары бла жашауу сюерге, не тюрлю чырмаулагъа да къарамай, алга барырга юйретедиле.

Алай бла Анжела Тленкопачева, Карина Гетижева, Карина Куашева, Роксана Кочесокова, Аслан Буранов, Андрей Гимильфарб, Ислам Каранашев, Лидия Кутелия, Къабарты-Малкъар къырал университетни «Стимул» ансамбли эм башхала, жырла, назмула да

айтып, къууандыргандыла. Ольга Аксёнова Андрей Деметьевни «Сурмерки» деген назмусун окъугъанда уа кез жашла окъуна келгендиле.

Вера Ватугина бла Пётр Выблов а бирге таза сюемлек келтирген насыпны юсюнден жырла айтхандыла. Артада уа сабийле Къар Къыз эм жомакъланы жигитлери

бла бирге Къар Аппаны сахнага чакыргандыла.

Ахырында жыйылганланы республиканы уруну эм социал къоруулау министрли Асанланы Алим алгышлагъанды. Ол концертини кергюзтгенлеге, аланы хазырлагъан устазлагъа да ыразылыгын билдиргенди эм жетишимле, насып, сау-

лукъ тежегенди. Артистлеге уа дипломла бла татлы сауыгъала берилгендиле. «Мен насыпны шүёхларымда табама» деген фестивал анга къатышханла ахшылыкыга ийнанылулукъ, жарык сезимле туудурганды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.
Суратла авторнудула.

ОГУРЛУЛУКЪ ЖАРАТХАНЛА

Намыслылыкъны, халаллыкъны, къайгырылулукъну кергюзтю

Бююнлюкде жамауат арасында жандаурулукъ, бир бирге билеклик дегенча анылама бек магъаналы болгандыла. Къатындагылыгъа болушурга, билеклик этерге хазыр адамла, насыпха, шендио да асламдыла.

Быйыл 18 сентябрьни ингиринде Воронеж областьда «Дон» трассаны 525-чи километринде къыйын аварияны юсюнден кепле эшитгендиле. Москвадан Платигорскга тебиреп трассада жол жанында тохтап турган пассажир автобусну Москва-Черкесск маршрут бла къызыу барган башха пассажир автобус урганды. Эки улоуда да 24 адам болганды, аладан 5-си өлгендиле. «Земля круглая» башламчылыкъ къауумну келечилери автокатастрофаны юсюнден Коджакланы Халиматдан билгендиле, ол аны юсюнден 19 сентябрьде эрттенликде жазганды.

Воронежде жаш адам Эбзеланы Борисни жашы Абдуллах, ол къыйынлыкъны юсюнден жангылыкълардан билгенди эмда болушлукъ этерге хазырлыкын айтып, МЧС-ни къызыу ызына селешгенди. Службаны келечилерине ол кесини телефон номерин къойганды, социал сетъледе бу автокатастрофада хар ачыгъанга билеклик этерге хазырлыкын да анылатханды.

«Земля круглая» къауумну келечилери Эбзеланы Абдуллах бла селешгенлеринде, ол болушлукъ къурагъаныны, биринчи кюнден башлап ахырына дери кесини ол жумушха къатышхананы юсюнден айтырга артык суймей эди. Алай артаракъда, къалай алай болса да, жаш кюн сайын сагъынылган биригиуге ол адамлагъа болушлукъ тапдырылган амалланы юсюнден видеосюжетле эм аудиосообщенияла жиберип башлагъан

ды. Ол хапарлагъанга кере, автобускада къарачайлыла, абазала, ингушлула, черкесиле, оруслула болгандыла. Чынтты къарачайлыча, ийманы болган инсанча, Эбзе улу уа ол ишден бир жанында къалмаганды.

Социал сетъледе болушлукъ тапдырырга хазырлыкларын чертген билдириуге анга тохтамай келгенлей тургандыла. Ол, къыйынлыкъ болган жерге жетип, ачыгъанлагъа мычмай эс тапдырырга излегенди. Жаш энчи службаланы келечилери бла өлгенлени улоулагъа салганды, жаралылары уа скорый машиналагъа олтуртурга болушханды.

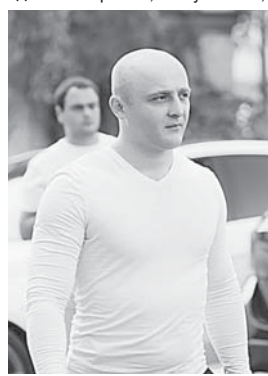
Ол кюнде «Земля круглая» биригиуно келечилери Салпагъарланы Руслан, Батчаланы Таулан, Текеланы Заур да, Абдуллаха телефон бла селешип, кеслерини жанларындан болушурга хазырлыкларын айтхандыла, сагъынылган биригиуно къарачай-малкъар къаууму 56 800 сом жыйгъанларын эмда аны ол адамланы кереклерине жоарча жибергенлерин билдиргендиле.

Биз къолубуздан келгенни этерикбиз. Билеклик да тапдырылукъбыз, уялмагъанлай айтхан эт. Санга алайда болурга буюргъан эсе къаада, бизни ачыгъан жерлешлериде тутхучлу чигинжи бол, бизге келлендиргендиле мени жашла, деп хапарлайды Эбзе улу. Баям, ол сёзле бютюн улуу таукеллик туудургандыла аны тынгысыз жюрегинде. Абдуллах андан ары ишлерин Руслан бла, Заур бла кенгешгенлей, ушакълашханлай бардырганды.

Биринчи кюн окъуна ачыгъанланы халлары, аланы атлары эм тукъумлары тохтатшыдыгъандыла. Биригиуге жыйылган ырыскыгъа ёлюклени ёз жерлерине ашы-

рырга болушхандыла. Ачыгъанланы жууукъларыны жол къоранчаларын, келген жерлеринде болжаллы фатарларын жалчытхандыла, аш-азыкъ, дарманла, адамгъа биринчи керек затла алынгандыла.

Телефонлары кески болгъанлагъа Абдуллах жети жанлыларын сатып алганды. Бу жаш адамла биригип, оноулашып,

Салпагъарланы Руслан.

бир акъылгъа келип, къыйынлыкъда апчыгъанланы болумларын бир кесек окъуна женгиллендирге кюреггендиле.

Хар замандача, бу жол да биз къарачай-малкъар халкъда адамгъа жарый библиу, адеплилик, сёзюне ие болуу, сабырлыкъ, ачыкъ жоереклилик дегенча сезимле эм бийикде болгъанына кезиулю керек тюшондюк. «Бир ненча кюнню ичинде тамата тенглеримден биригип ишлей билуге юйренгенме. Бу къыйынлыкъ а бизни бютюн жууукъ этгенди. Улуу шахарда жангызма деген акъыл ахырысы бла да келмегенди башыма. Нек дегенде намыслы къарачай уланла Руслан, Заур, Таулан сёз бла, иш бла да билеклик этгендиле. Энци ыразылыкымы «Земля

круглая» къауумдан адамлагъа билдирге сюемме»,- дейди Эбзе улу.

Ол ажымлы ишден сора Руслан группаны страницасында быллай пост хазырлаганды: «Бу кюнде мен бир затны анылагъанма: жамауат жумуш этилсе, берекет кеп болады. Битеу да бирге биз 56 800 сом жыйгъанбыз эмда

Эбзеланы Абдуллах.

Абдуллах кесинден ахча къошханды. Ол тарихке тюшонсек, ол алай кеп туюлюду, алай ол юйлеринден узакъда керти да болушлукъ керек адамлагъа улуу себеп болганды.

Биз барыбыз да киришип, ким ырыскы, ким дууа, ким сёз бла, ким керекли билдирилени жайып болушалгъаныбызча себеплик этерге итингенбиз. Адамла да кеслерини жанларындан игиликни унутмайдыла, ала къыйынлыкъ жетгенде къайгыргъанлагъа ыразылыкъларын билдиргенлей турадыла. Битеу да бирге алып айтсагъ а, ол тау намысды».

Руслан бизге редакциягъа селешенинде, алгъаракъда республикада болган къауысалагъа да жоергинден жарыскыгъанын жашырмагъанды.

Аны оюмуна кере, халкъланы араларында керексиз даулашла чыгарырга кюрегшенле жалаанда Шимал Кавказда жашагъанлагъа угъай, саулай да кеп миллетли къыраылызгъа аманлыкъ этедиле. Ол фикир, сёзсюз, тюзю. Къыйынлыкъ келсе, ол адамланы миллетлерин, политика кез къарамларын, динлерин сурамайды.

Биз, къарачай-малкъарлыла, белгилисича, къонакъбай халкъбыз. Миллетибизни намыслылыкыны, огурулулукъну юслеринден да кеп айтырга боллукъбуз эмда биз мамырлыкъны, керти тенгликни багъасын иги сезебиз, не заманда да ол къыйматлагъа табынганлай жашайбыз.

Халкъны бирге билуиюне эмда миллет сезимине кере къураллыкды тамлагъы кюнюбюз. Ол оюму эм алгъа салып Салпагъарланы Умарны жашы Руслан улуу келлю болмагъанланы къауумун бирге жыйганды, аланы санында огурулу жоеркли къарачай-малкъар халкъны келечилери да бардыла. Ол адамла керек заманда, къыйынлыкъда угъай, къууанча да, кимге да къолларындан келгенни этерге хазыр инсанладыла.

Группаны келечилери инженерле, къурулушчула, врачла, педагогла, низам сакълауучу органланы ишчилери, жамауат кыулукъчуладыла. Кюн сайын ол тизме кеёбейе барады эмда ала, айтханыбызча, билеклик кереклиени къатларында табылганлай, жандаурулукъ акциялагъа сезимли юлюш къошханлай турадыла. Ол шартла уа адам улуна жашау жолунда, тарыхында, сёзсюз, эм магъаналы затладан бирдиде, бурунгулу нарт сёзде айтылгъаныча: «Кеп тамычыдан кел болур».

ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат.

РЕДАКЦИЯГҖА КЪАГЪЫТ

«КЪОНШУМ БЛА СЮДГЕ УА КЪАЛАЙ КИРЕЙИМ?»

«Заман» газетде Байсыланы Марзияны «Бир бирни ачтан, жиятхан кыйын тойюлдо, сакълаганды кыйын» атлы материалындан сора редакциягъа къагъыт келгенди. Биз аны толусунлай басмалайбыз:

«Багъалы жамаут! Байсыланы Марзияны Яникой элни ийямамы Элеккуланы Хасан бла ушагъын окъугъанымдан сора газетге жазаргъа келленгенме. Не кесими, не къоншуму атларыбызны ачыкъ этмейме, нек дегенде уруш-тойшо арабызда аз болурун излейме.

Болумну ачыкъ айттайым: мен тыш жерде ишлеп турган кезиуде бир адам къоншумдан жер сатып алганды, ююу бла. Аны туудугъуна жаздырып, кеси уа мени чеклериме кирип, аш юй сюегенди, бусагъатда анда турады.

Элни таматасына айтханымда, ол: «Хау, сени жеринге киргенди», - дегенди, алай ол жаны бла бир зат этгени уа жокъду.

Келигиз да, ортабызны шарт кесигиз, бир биринизни келюбюзге тиймезча десем, анга да кыулак салмайды. Бу жумушну ол нек тамамламагъанын ангылайма: къоншум мени жеримде аш юй ишлегенди, аны оярыкъ тойюлдо, эл башчыгъа къаты селеширге, законлукъну тохташдырыгъа тюшерикди, ол а сиймейди аллай затланы этерге. Да тынч туургуа тапса, керекмиди анга мени жарсыуум? Огъесе ол адам улутханы тутургъан болур анга?

Билмейме араларын, алай жерими биреуге къалай берип къояйым?! Шукур, мени да бардыла туудукъларым. Хау, жаланда сюд къалып турады энди бу халны тюзетирге. Алай мен таулуума, бетими тас этип, къалай барайым сюдге? Къартларыбыз «къоншу къарындашдан къаршыды» деучю эдиле. Не зат тюренгенди энди, бир бирге хурмет этю нек къала барады?

Жамаут, оюмугъуану айтсагъыз, бек ырыз боллукъма. Бютюнда бек Элеккуланы Хасанны сёзон эшитирге кюсейме. Не этейим мен, тойюке-урушха жетмей, жерими артха къалай кыайтарайым?»

Биз хурметли ийямам бла тюбешип, аны оюмун жазгъанбыз:
- Файгъамбар айтханды: «Биреуно бир

къарыш жерине кирсенг, зулму бла къоншунгъун алсанг, къыяма кюн ол жер юсюнге жюкленир», - деп. Ислам динде биреу биреуно молкюне зарлыкъ этсе, законсуз ие болургъа кюрессе – ол бек уллу гюняхды. Къоншуланы, бир юйорде къарындашланы бла эгечлени араларында да молк чеклени бузмазгъа керекди.

Жарсыугъа, арт заманда эллерибизде жашагъанла бир бирлерине алгынча сакъ тойюлдоле. Бир аятда: «Адамла! Бир бирни кечиучюле болугъуз!» - деп жазылыпды, дагъыда айтылады: «Аллах игилик, ахшылыкъ этиучюлени сюеди», - деп. Бизни атыбыз муслиман эсе, къылыгъыбыз да динибизге келиширге тийишлиди. Байлада жерни зор бла бийлеп тургъан терслигин ангылап, аны законлу иесине къайтарыгъа борчлуду.

Файгъамбар: «Аллахны къулу гюнях этсе, аны жюрегине къара тамгъа тюшеди. Гюнях ишин къююп, тоба этсе, ол къара тамгъа кетеди. Алай дагъыда ол гюняхны къайтарып этсе, ол къара тамгъа, андан да уллу болуп, саулай жюрегин аулап къояды», - дегенди.

Ол себепден инсан тоба этерге тебиресе, энди мен бу гюняхны этмем деген ниети болургъа керекди. Кертиси бла да, алгын малкъар элле кючю бирлешген жамаутла эдиле, хар бирини тутуругъу дин бла таулу адет болгъандыла.

«Тау таугъа тюемесе да, адам адамгъа тюбейди», - дейдиле бизде. Аны эсге алып, бет этейик бир бирибизге. Мен ангылайма, къагъыт жазган адам сюдге барыгъа нек сиймегин. Ол жаланда кесини атын угъай, къоншусун, халкъын да сакълайды. Жарсыугъа, шендю эгечле, къарындашла окъуна аталарындан – аналарындан къалгъан молкюно юлешалмай, сюдлеге киредиле. Ол бек осал ишти.

Болсада бизни жаратханды: «Эй, мени гюняхлы къулларым! Аллахны ырахматындан тюнкулмегиз. Ол битену гюняхланы кетеди. Ол кечиучюдо, жазыкъсынуучуду», - деген селерин эсгерсек, тюзелирге, тобагъа къайтыгъа хар бирибизге да барды жол.

КЪАПЛАНЛАНЫ Марзият
жазырлагъанды.

САКЪЛЫКЪ

ЖАРЫКЪ ЧАКЪРГЪА БИР ЖАРСЫУ ТАМГЪАЧЫКЪ ДА ТЮШМЕСИН

Декабрьни ахыры, январьны ал кюнлери барыбызгъа да Жангы жылны байрамы, къууанч, татлы ашарыкъла, алгъышлаула, саугъала бла байламлыдыла. Алай шартлагъа кере, ол от тюшоуле башха айладан эсе аслам тюбеген кезиудю. Адамла, къууанчлагъа хазырлана, сакълыкъны унутуп, уллу келлю боладыла. Аны ахыры уа жарсыу бла бошларгъа къоркчуулуду.

Бу кезиуде келле, назы терекни юйлеринде орнатханда, пиротехниканы хайырланнгандан от тюшоуге къажу жорукъланы сансыз этедиле. Алай байрам бушуугъа айланмаз ючюн а, бу амалланы билирге керекди: биринчиден, халкъ аслам жыйылган жерледе, билим беруу учреждениялада назыны мекамны экинчи къатысында бийикде салыргъа жарамайды. Отоуну эшиклерни тышына ачылыргъа, аны ичинде, ары кирген жерде да бек аздан 3-5 огнетушител болургъа керекдиле.

Назыны бутакълары къабыргъалагъа, отоуну башына жетмезча этигиз, къатында жылтыгъучу приборла салмагъыз. Аны бла бирге уа юсюне терк къабыныргъа болукъ иллаулану да тагъаргъа жарамайды. Экинчиден а,

кёп адам бла бардырылган байрамлада отоуну ичинде чыракъланы ёчултюрге, фейерверкле, башха пиротехника затла жандырыгъа эркин этимлейди.

Алай сакъ болгъаныгъызгъа да къарамай, терек къабыннган эсе, къутхарыучуланы чакътырып, адамланы отоудан тышына чыгъарыгъа тийишлиди. Ызы бла гирляндаланы токдан чыгъарып, аны ёчултюп башларгъа керекди: полгъа аударуп, къалын къумач бла жабаргъа, юсюне суу къуяргъа, юзмез атаргъа боллукъду.

Назы полимер затладан этилген эсе уа, анга суу къуяргъа ахырда жарамайды. Синтетика отдан эрип, жайылып башлайды, анга суу къуулса уа, эриген пластик къайнап, тамычлары тегерекке чачылкыдыла. Полимер кюйген кезиуде хауагъа уулу затла жыйыладыла, аны ючюн отну ёчулталмай эсегиз, терк окъуна отоудан тышына чыгъаргъа кюрешигиз.

Дагъыда пиротехникадан да аслам адам ачыды. Ол алай аланы качествоосу алдан неда жорукъла сакъланмагъанлары ючюн болуучуду. Аны бла бирге уа аллай чачдырыучу затла, ракетала фатаргъа,

балконнга тюшюп, от салыргъа, уллу хата келтирирге къоркчуулуду.

Арт кезиуде бирле байрамгъа хамамда тюбеге ёчюле. Алай заманны зауугъа ёчюлдюрюно орунуна жарсыулу болумгъа тюшгенле бардыла. Быллай жерледе хауа асыры къызыудан, от терк окъуна тюшюп къалыргъа боллукъду.

Анга уа уллу келлюлюкюно, ичгини да къошсанг, хамам адамгъа къууанч бла бирге жарсыу да келтиргенине тюшоене. Былтыр а жангы жылгъы солуу кезиуде аллай жерледе он от тюшоу болгъанды, насыпха, алада адам да ачымагъанды.

Бизни айтханыбызгъа къулак салып, сакъ болурсуз деп бек ышанабыз. Алай къауагъа болумгъа тюшген эсегиз а, стационар телефондан «01», мобильныйден а «101» неда «112» номерлеге селешип, къутхарыучуланы чакътырыгъа ашыгъыгъыз.

КЪМР-ни От тюшоуге къажу къырал службасы байрамларыгъыз жарыкъ, къууанчлы, келир жылгъыз а насыплы, монглу болурларын сюйгенин билдиреди.

Арсен САБАНОВ.
КЪМР-ни От тюшоуге къажу къырал службасы.

Жерлешлерибизни къошумчулукълары

Саранскда «Мордовия» спорт комплексде грек-рим тутушуудан Россейни командалы кубогу къуралганды. Анга Москвадан бла Москва областдан, Мордовиядан, Новосибирск эм Нижегород областладан, Краснодар крайдан командала къатышхандыла.

Мордовияны командасы финалда москвачыла бла тюбешгенди эм 9:1 эсеп бла хорлагъанды. Анга бизни республикадан гёжефле Локиланы Жамболат бла Мурат, Заурбек Тхаитлов, Виталии бла Заур Кабалоев улу къошумчулукъ этгендиле.

Москва ючюн тутушхан

Ацамаз Дугужев команда сына жангыз хорлам келтиргенди. Ючюнчо командалы жерге Краснодар крайны келечилери чыкъгандыла, аланы араларында уа Къабарты-Малкъардан Азамат Хахулов бла Артур Сокуров эришгендиле.

Мордовияны командасыны баш тренери Александр Тараканов ала бу чемпионатда жангыз хорлам ючюн тутушханды. Анга бизни республикадан гёжефле Локиланы Жамболат бла Мурат, Заурбек Тхаитлов, Виталии бла Заур Кабалоев улу къошумчулукъ этгендиле.

Созайланы Надар - айырмалы

Олимпиада оюнланы чемпиону Ш.Ш. Хисамутдиновну саугъаларына Тулада XIV битеуроссей эришуу къуралганды, анга 300-ге жуукъ спортчу къатышханды.

Къабарты-Малкъардан гёжефле да, усталыкъларын хорламгъа итинулюклерин

да кёргюзтюп, бир алтын бла эки доммакъ майдал къытхандыла. Биринчи жерге Созайланы Надар чыкъганды, Улбашланы Адам бла Астемир Бижоев ючюнчюле болгъандыла, деп билдиргендиле республиканы Спорт министрствосундан.

Майдалланы къуюлууу

Къашхатауда Къантемирланы Баширни хурметине тутушуудан эришуу бардырылганды. Анга 2003-2008 жыллада тугъан жаш гёжефле къатышхандыла. Анда кеслерини жыл сан эм ауурлукъ къауумларында алтын майдалланы Гузойланы Рашит бла Алан, Гергьокъланы Саид, Уяналаны Алийхан бла Альберт, Сарбашланы Хамит, Лёлюкъланы Казим, Магрелланы Марат къытхандыла.

Ахметланы Сулейман, Магрелланы Самат, Геляланы

Азамат, Къарчаланы Азрет, Къадырланы Ислам, Мисирланы Алий, Чочайланы Мухаммат, Холамханланы Казим, Чабдарланы Расул, Гайыланы Ислам а кюмюш призёрла болгъандыла. Доммакъ майдалланы уа Кыулыланы Элияс, Уяналаны Элдар, Мырзаланы Рамиль, Мисирланы Алан, Хоханланы Алан, Мицелланы Ибрагим, Мызыланы Алан, Каркаланы Рамазан, Атабийланы Расул, Жангорзаланы Саид алгъандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Эски сурат

НЫГЪЫШДА

Ныгъышлада ушаклашыу акьсакь-алла да аз бола тебирегендиле. Уллу эллерибизде орта орамла бла барсакь, жай чилдеде окьуна бирге олтуруп, лахор этген юч-төрт абадан көрмезсе. Ол адет да тарыхда кьала тебирегенди. Бу сурат а Кенделенде Текуланы

ныгъышларында 1960 жылда алыннганды.

СУРАТДА: (солдан онгнга) Байкьазь-ланы Аныуар, Атырзаланы Харун, Текуланы Шамил, Саубарланы Кьаплан, Малкьондуланы Исмайл.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

Хазьырганыу

Алгьыннгы жорукьланы тирилте

Жангы жылны байрамы быйыл Нальчикде бир халда белгилениркиди: орамла, майданла, жаяу жолчукьла, назьыла эм башха жерле ретро халда жасаллыкьдыла. Шахарчыла, кьонакьла да байрамгьа тамата тьлю жюрек жылыу бла эсгерген 60-чы жылладача тьуберикдиле.

Жылны баш концерти төрели халда 31 декабрьде Абхазия майданда ётерикди. Анда республиканы белгиле жьырчылары хар бирибиз да сьуйген кинофильмледен жьырланы айтырыкьдыла. Артистле кийингенлери, музыка номерлери бла

да кьараучуланы сейирсиндиргерге кьуреширкидиле. Ингерде сагьат алтыдан башлап, уллу конфетле эмда мандаринле бла жасалгьан назьыны кьатында сьуелип, эртте заманланы макьамларына тынгьлай, тилек этерге, суратха тьюшерге да боллукьду.

Алай бла шахар округну жер-жерли администрациясы шахарчыланы, кьонакьланы да Жангы жылны быллай кьууанчлы халда белгилерге чакьырады.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

Талпыкь

Энди жангьыз да «112» ишлеп башларыкьды

Кьабарты-Малкьарда келир жылдан сынау халда оператив службаны «112» системасы ишлеп башларыкьды. Ал кезиуледе специалистле ол кьалай хайырланылгына кьарарыкьдыла, керек болса, тюрлениуле кийиркидиле. 2020 жылдан башлаб а битеу кючю бла ишлерикиди, деп билдиргенди Россейни МЧС-ни

КьМР-де Баш управлениясыны таматасы Михаил Надежин.

Бюгюнлюкде «Система-112» Нальчик шахар округда, Чегем эмда Урван районлада ишлейди. Озгьан жылны ичинде аны бла 28 минг чакьыруу этилгенди. Аладан 3,5 мингден оператив службаны кючю керек болгьанды.

Бусагьатда бу амал Россейни элли регионунда хайырланылады. Келир жылда уа ол хар субъектде да боллукьду. Аны энчилигини юсюнден айтханда, аварияны, ёртенни юсюнден, адамны жашаууна бла саулугьуна кьоркьуу чыкьгьанда, башха кьыйын кезиуледе да «112» номер бла тюрлю-тюрлю службалагьа сьелеширге жарарыкьды.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Учредитель: Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламенти бла Правительствоу

**Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал**

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нажабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЬЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь),
МОКЬАЛАНЫ Зукура,
МУСУКАЛАНЫ Сакинат,
ТИКАЛАНЫ Фатима,
УЛБАШЛАНЫ Мурат.

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кьоруулау жаны бла Кьабарты-Малкьар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер — ПИ № ТУ07-00118. Индекс - 51532

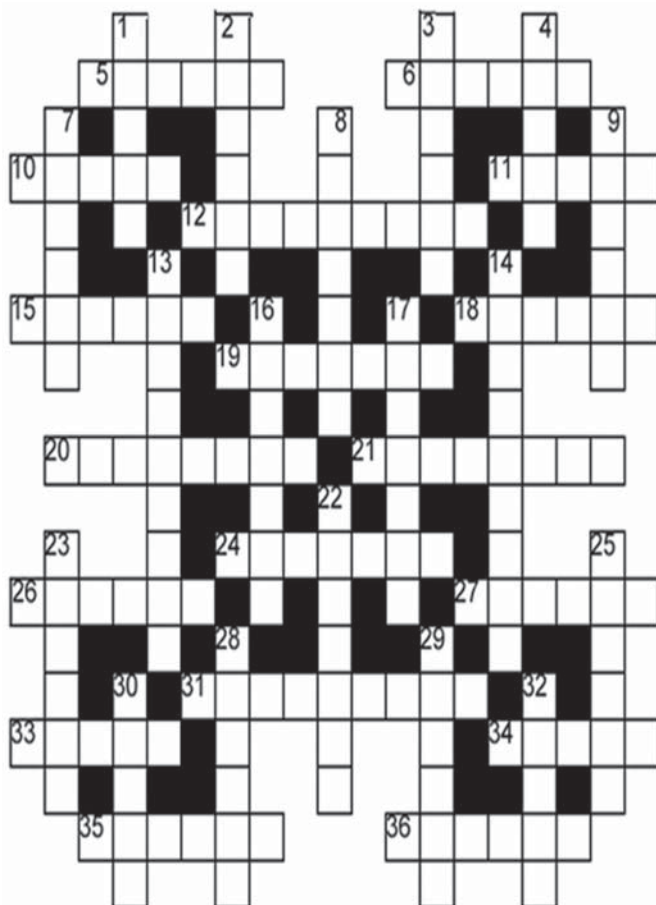
Газетни басмагьа "КьМР-Медиа" ГКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмалангьанды.
Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

СЁЗБЕР

ЭНИНЕ: 5. Кьырал саугьа. 6. Аш юйде хайырланылгьан зат. 10. Орулгьан мирзёу битимледен этилген кьысым. 11. Ат сютден этилген суусун. 12. Сютден аны кьайнатмай этилген суусун. 15. Баш кийим. 18. Жумуртхадан этилген ташарыкь. 19. Кьыйын ишни этерге таукел болуу. 20. Гюбеген деген сёзю синоними. 21. Бир оюмгьа келалмай сьелешу. 24. Терекни айбалтыгьы. 26. Эки бир бирге кьёлкьалды болгьан адамны айыруучу. 27. Кьысдырыкь. 31. Биченчилени кьаууму. 33. «Тогьуз кючю болгьан» ханс. 34. Узун, уллу, базыкь кьазыкь. 35. Нарт жигит. 36. Атны кьумалысы.

ЁРСИНЕ: 1. Тьуйден этилген аш. 2. Жайда мал туруучу жер. 3. Юй башында жер. 4. Кьенделен суу башында бек аруу жерни аты. 7. Киши кесине кьошмагьан адам. 8. Эки неда бир жаны жютю болгьан узун темир. 9. Кюз арты айладан бирини эски аты. 13. Уруш этген адам. 14. Басма, радио ишчи. 16. Жаз башы кьар. 17. Адыргылыкь этиу. 22. Келин жаулыкь. 23. Жерде уя этген кьанатлы. 25. Чеплеуден этилген аш. 28. Аманатха алай этгенле да боладыла. 29. Ушкоч атхан аны марайды. 30. Эртте кьошдан айранны аны бла келтиргендиле. 32. Соруучу излеген.

ГАЗЕТНИ 153-чю НОМЕРИНДЕ БАСМАЛАНГАН СЁЗБЕРНИ ЖУУАПЛАРЫ:

Энине: 7. Жугьутур. 8. Кьалауур. 9. Кьаранчха. 11. Бузукьлыкь. 12. Уча. 13. Жанчыкь. 14. Нартан. 15. Наныкь. 17. Нота. 19. Ахшы. 21. Бала. 22. Ырхы. 25. Турукь. 29. Орайда. 31. Махтау. 32. Тау. 33. Хуначыла. 34. Харамлыкь. 35. Таралыу. 36. Жасалыу.
Ёрсине: 1. Шумалакь. 2. Сууалчан. 3. Бурчакь. 4. Нарзан. 5. Малкьарлы. 6. Жубуран. 10. Чегет. 11. Бакы. 15. Марат. 16. Кьайыкь. 18. Окьа. 20. Шах. 21. Байтамал. 23. Ырхымлау. 24. Ургулау. 26. Уста. 27. Урух. 28. Жангылыкь. 30. Алысын. 31. Маршал

РЕДАКЦИНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин атлы проспект, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru

Номерге графикге кьёре
19.00 сагьатда кьол салынады.
20.00 сагьатда кьол салынгангьанды.

**ГАЗЕТНИ НОМЕРИН
ЧЫГЬАРГЬАНЛА:**
Татпасханланы Аминат - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфья, Кучукланы Сафият - жууаплы секретарьны орунбасарлары; Гельяланы Валентина - (1,2,3,9-чю бетле), Зезаланы Лида - (11,10-чю бетле), Токумаланы Салим - (4,12-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 1390 экз. Заказ № 1244
Багьасы 15 сомду.